

רשת הלכה

יצא לאור ע"י בית ההוראה
"שערי הוראה"
נערך ע"י הרב יוסף
אייזנשטיין שליט"א מרבני
בית ההוראה מו"צ ומח"ם
דעת הלכה וש"ע השל"ה
לפי סדר דף היומי בהלכה

"קו הרבנים" מענה 24 שעות ביממה: 0732-122-122

גליון עשרה בטבת שחל בערב שבת

דיני עשרה בטבת שחל בערב שבת

קידוש

ט. אין לשתות מים קודם קידוש. (שו"ע סי' רע"א ס"ד).
והנהוגים שלא לקדש בין שש לשבע אחר תענית אין
להקפיד. ויאמר אב הרחמים הוא יצילנו מהשעות
הרעות. (ליקוטי מהרי"ח).

שתיה מיד אחר קידוש

י. אם רוצה יכול לשתות מים או קפה מיד אחר קידוש
קודם הסעודה, ואינו הפסק כי הוא צורך הסעודה. ויזהר
שלא יפסיק הרבה. ואינו נחשב שתיית הקפה עם אכילת
הבשר בסעודה כסעודה אחת כיון שצריך ליטול ידיו
ולברך המוציא לסעודה. (אז נדברו ח"ד מב, תשי והנהגות ח"ו קג
ועוד). ויפסיק בין החלבי לבשרי חצי שעה.

ברכה על המשקה

יא. אם הוא המקדש הרי שתיית היין או מיץ ענבים
פוטר את המשקים אם היה בדעתו לשתות. (סי קע"ב)
ואם שמע קידוש מאחר וטעם רק מעט צ"ע אם פוטר
משקים וטוב שיברך שהכל על סוכר לפטור המשקים.
(ביה"ל שם ד"ה יין פוטר). ואם לא טעם מהיין כלל מברך שהכל
על המשקים.

יב. אם שתה משקים כשיעור צריך לברך בורא נפשות על
שתיית המשקים קודם הסעודה. (שו"ע הרב סי' רע"ב ס"ג) ואם
שכח ולא בירך יברך אף אחר ברכת המזון. (שם ס"ו). ויש
מחלקים שאם שותה משקים בתוך הסעודה אין צריך
לברך בורא נפשות אבל אם אינו שותה בתוך הסעודה
הרי זה ספק ולכן ישתה פחות מכשיעור. (ביה"ל סי' קע"ד ס"ו).
ואם שותה קפה כדי שיהיה לו תיאבון לאכול אחר כך
נפטר בברכת המזון. (שם).

מזונות אחר קידוש

יג. אם רוצה להפסיק בין קידוש לסעודה צריך לאכול
דוקא מיני מזונות כדי שיהא קידוש במקום סעודה. (מ"ב
סי' רע"ג ס"ק כז) ויש מקומות שהקילו גם בשתיית כוס יין.
ואם אוכל מזונות יאכל מעט כדי שיאכל סעודת שבת
לתיאבון. (ע"י ביה"ל סי' רמ"ט ד"ה מותר).

קפה בתחילת הסעודה

יד. אם רוצה לשתות קפה בתחילת הסעודה יש מתירים
אף שבסוף הסעודה יאכל בשר. (מ"ב סי' תצ"ד ס"ק יד). אמנם
ע"פ הזוהר אסור בסעודה אחת. (חק יעקב שם, באה"ט יו"ד סי'
פ"ט סק"י"ב ופמ"ג שם מ"ז סק"ג).

ליל התענית

א. מי שלא ישן שינת קבע על מיטתו אף אם הוא
מתנמנם, אוכל ושותה עד עלות השחר. ואם הוא הולך
לישון שינת קבע ורוצה לקום לאכול או לשתות קודם
עלות השחר יתנה שאין מקבל התענית עד עלות השחר.
ואם לא התנה בדיעבד מותר לו לשתות אבל לא לאכול.
(שו"ע סי' תקס"ד ס"א). וכשהתנה יכול לאכול עד עלות השחר
ולא חששו שימשך באכילה. (שבה"ל ח"י"א סי' קלח, הגרי"ש
אלישיב קובץ שימוש חכמים ח עמ' קכה).

שחרית

ב. מתפללים תפילת שחרית כמו בכל תענית, ואומרים
עננו בחזרת הש"ץ תחנון ונפילת אפיים וסליחות.
וקוראים בתורה ויחל.

אינו מתענה

ג. מי שאינו מתענה אינו מתפלל לפני העמוד, ואינו אומר
עננו במנחה. (ביה"ל סי' תקס"ה ס"א ד"ה בין). ואינו עולה לתורה.
(שו"ע סי' תקס"ו ס"ד-ה). והגבה וגלילה יכולים לכבד אף למי
שאינו מתענה. (מטה אפרים סי' תרב ס"ו).

טעה ואכל

ד. שכח שתענית היום ולקח מאכל ובירך לא יטעם
ויאמר ברוך שם וכו'. (שע"ת סי' תקס"ח ס"א). ואם שכח ואכל
מחוייב להשלים תעניתו. (שו"ע סי' תקס"ח ס"א, מ"ב סק"ב). ואין
צריך להתענות יום אחר. (שעה"צ סק"ב). ואומר בתפילת
מנחה עננו. (מ"ב סק"ג).

לכבוד שבת

ה. אין לטעום בתענית מאכל אף אם פולט מיד. (שו"ע סי'
תקס"ז ס"א) אבל לכבוד סעודת שבת מותר לטעום אם יש
תבלינים כראוי ולפלוט מיד. (מ"ב סק"ו).

ו. מותר לכבס, ולהסתפר, וליטול ציפורנים, ולרחוץ,
לכבוד שבת. (מ"ב סי' תקנ"ד ס"ו).

תפילת מנחה

ז. בתפילת מנחה קוראים ויחל משה ומפטירים דרשו ה'
בהמצאו. (שו"ע סי' תקנ"ג). ואין אומרים וידויים ונפילת
אפיים. (מ"ב סי' י"א). והכהנים המתענים נושאים כפיים.
ואף אם כבר קיבלו שבת.

צאת הצום

ח. מתענים ומשלימים הצום עד צאת הכוכבים של ליל
שבת. (שו"ע סי' רמ"ט ס"ד). ובמוצאי תענית מתפללים מוקדם
יותר. (שבה"ל ח"ו סי' ע"א).